

Ajtó a jövőre

Somogyi Károlyné felvétele

Tarján már felépült házai körül egyre növekszik a szabad térség. Dőlnek az öreg falak, s — jelképesen — ajtó tárnak a jövőre

„Célunk: a hozzánk fordulókat elégedetten távozzanak”

Nehéz szakma a szolgáltatás, hiszen ezt a munkát sem méterre, sem kilóra nem lehet mérni, értékét, eredményét legtöbbször az emberek megelégedése képes csak kifejezni. Itt van például az újságok hasábjairól — főként a panaszok között emlegetett — rádió- és tévéjavítás. Ember legyen a talpán, aki akár rövidebb, akár hosszabb idő után bátran véleményt merne mondani a munkálkodásukat csak megrendelőinek elégedettségéből vagy panaszából lehet megítélni.

Szerencsére ezúttal van olyan lehetőség, amelyből erre választ kapunk. A Gelka szegedi kirendeltségén tavaly tavasszal szocialista brigád cím elnyeréséért küzdő kollektíva alakult műszeresekből, adminisztratív dolgozókból, olyan emberekből, akik a megjavításra beadott készülékek sorsa múlik. Természetesen brigádfelajánlás is született, amelyben nem általános és látványos fogadalmat, ígéretet tett 26 Gelka dolgozó, hanem nagyon is kézzel fogható dolgokat. Például azt, hogy egy-egy készülék javítási idejét 3,6 napról 3,1 napra csökkentik, segítséget nyújtanak a felesleges rakomány készletek feltárási munkájában, értékesítésében, csinosításában, helyreállításában, környezetüket, elvégzik az apróbb karbantartási munkákat. S hogy a rohamosan szaporodó új technikai megoldásokat is jól megismerjék, kéthetenként szakmai továbbképzést szerveznek, melybe bevonják az ipari tanulókat is. A vállalatok között mégsem ezek a pontok, hanem a következők hívják fel a figyelmet: „munkatársunk, Endes Dá-

niel árvízkarosult lakását száz óra társadalmi munkában helyreállítjuk, a nyugdíjasok megsegítésére a nyugdíjasok háza lakóival szocialista szerződést kötünk arra, hogy rádiók, tévék, háztartási gépek javítását 48 órán belül kifogástalan minőségben végezzük el.” S hogy az idős embereknek ne kelljen bajlódni a készülékek beszállításával, díjmentesen ezt is magára vállalja a brigád. A másik: a Szegedi Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat Victor Hugó utcai ifjúsági klubjának híradástechnikai eszközeit is hasonló alapon, expressz sebességgel javítják ki, hogy a fiatalok zavartalan szórakozását lehetővé tegyék.

A Gelka központi üzemében mindig nagy a hangzavar, a sokáig néma készülékek itt csendülnek fel először. Az egyik nyugalmasabb szerelőpultnál Nagy József, a Marconi szocialista címért küzdő brigád vezetője fogad. Kérésre előveszi a piros bőrbe kötött brigádnaplót, s csak ennyit mond: — Ezek a vállalatok — s a bejegyzéseket nézzé, ezek szólnak a teljesítésről.

Levél akad a kezembe, amelyet Nitsinger Gyula tanácstag a szegedi nyugdíjasok háza ügyében írt a brigádhoz, a szerviz vezetőjéhez. „Korábban már személyesen mondtam Önnek és a Marconi brigádnak köszönetet a nyugdíjasok háza lakóinak nevében, azért az egyéves szerződésért és munkáért, amelyet a brigád vállalt, s amelyet oly becsülettel teljesít. Most írásban ismételtük meg a fentiekkel azzal a kéréssel, hogy szíveskedjen a brigád mintok, hanem a következők hívják fel a figyelmet: „munkatársunk, Endes Dá-

zódést még egy évre meghosszabbítsák.”

Tallózók a brigádnaplóban, s íme a következő bejegyzés: Ádám Jenő, a bordányi általános iskola igazgatója írta a brigádhoz: „Őszinte köszönetünket fejezzük ki az iskola úttörő stúdiójának soron kívüli és jómínőségű megjavításáért. Kicsit lejjebb az egyik brigádtag írása 1971. július 31-ről. „Endes Dániel munkatársunk árvízkarosult házán mindenki tíz órát dolgozott. Segítettünk a téglarakásban, falazásban.”

És a bejegyzések így sorakoznak gondosan összegyűjtve, jelezvén Nagy József, Tápai Gábor, Lénárt Lajos, Faragó Zoltán, Táborosi Péter, Bálint Gábor, ifj. Hofgesang Péter, Ali Ferenc, Nagy János, Gaál Zoltán, Lele István, Zsemberi István, Peleskei Zoltán, Szalma Sándor, Tulipán Miklós, Puch Géza, Farkas István, Magony Erzsébet, Császár József, Sós Béla és a többiek áldozatkészségét, és azt, hogy amit vállaltak, mindenképpen valóra váltják.

Búcsúzóul azt kérdeztem Nagy Józseftől, mit szeretnének tenni a jövőben? Így válaszolt: Megpróbálunk becsületesen dolgozni, kicsit jobban, mint tegnap, meg azelőtt. S nemcsak a vállalatoké, hanem azért, hogy akik hozzánk fordulnak, elégedetten távozhassanak. Ez a mi programunk.

I. M.

Önállóság az alkotásért

Hiszem, hogy negyedik esztendőjében mindenki előtt bizonyos: a gazdasági reform felvillanyozta egész iparunkat, kereskedelmünket. Megszületése pillanatában csak sejtettük, most már tudjuk, hogy erre azért képes, mert fölszabadíthatja az emberi kezdeményező készséget, alkotó energiát. Köztudatba ment szakkifejezéssel: érdekeltté teszi az egyént a kollektíva munkájában, eredményében. A társadalom, a gyár, az üzem, a brigád célja a reform segítségével került mind közelebb az ember magáncéljához, sőt egyre több helyen ezek a célok és érdekek megegyeznek... A legjobb példa a technika területéről jut az eszembe: a reform katalizátor szerepét tölti be két egyesülésre hajlamos anyag, elem között.

Hogy milyen hatásokkal, elsősorban azon múlik, engedik-e érvényesülni. Pontosabban, megteremtik-e azokat a feltételeket, amelyekben a reform valóban gazdagíthatja az életet, gyarapíthatja a gazdasági eredményt. Két csaknem ugyanazt a terméket gyártó szegedi üzem esetét szeretném idézni. Azért, mert szinte iskolapéldáját produkálták az elmúlt esztendőben annak, hogy miként lehet vitorlába fogni a reform jó szelét és miként lehet a vitorlát minduntalan rossz irányba állítani.

Tavaly ilyentéjt mindkét üzemben el kellett dönteni, milyen bérfejlesztést hajtanak végre. Tehát az egyik legfontosabb kérdés került napirendre. Az első üzem vezetője előbb alaposan végiggondolta a lehetőségeket, majd tárgyalászatlanhoz kérte a párt, a szakszervezeti, a KISZ-titkár, a főkönyvelőt, műszaki vezetőt, a művezetőket, sőt egy-két brigádvezetőt is. Így kezdte: „Ebben a kérdésben mindegyikünknek szavazni kell, s mindegyikünk szava ugyanannyit ér.” Ezután melegelni kezdték, hogy mi lenne, ha 6, 5 vagy 4 százalékos bérfejlesztést hajtanának végre 1971-ben, mennyit kellene adóba fizetni, mennyi lenne a nyereség stb. Minek eseteljem tovább, az értekezletre bizony ráesteledtem, mire megegyeztek: maradnak a 4 százaléknál, még ha ezért az első pillanatban a gépek mellett dolgozók haragudni találnának is. De ha telnek a hónapok, előbb-utóbb belátják: elsősorban az ő érdekük követelte a mérsékeltbb fejlesztést.

A másik üzemben a dolog majdnem ugyanígy zajlott le. Azért mondom, hogy majdnem, mert itt az igazgató alaposan meggondolta a dolgot — utána ki-

hirdette a döntést üzemi partnereinek. Megindokolta, hogy miért választott 7 százalékos fejlesztést. Meggyőzte érveivel a párt, a KISZ, a szakszervezeti titkár, a főkönyvelőt, hogy legjobb tudása és szándéka alapján határozott. Kétségtelen, hogy e kettőhöz valóban nem férhet kétség.

Eltelt az esztendő, amely az első üzemnek ismét jó gazdasági eredményt, a munkásoknak nyereséget hozott — míg a másodikonak nem. Vajon mi ennek az oka? — kizárólag a bűvös 3 százalék?

Kitartóbban elemezve a helyzet okait, valami még szembetűnik. Hogy mi — egyszerűen a sikeres üzemnél tapasztaltakkal szeretném elmondani.

Ebben a gyárban nem kivételes a kollektív döntés. Inkább gyakorlat, törvény, módszer. Jobban megismerve az üzem életét, az is kiderült, hogy itt a főkönyvelő valóban főkönyvelő, s helyette nem az igazgató kíván a számvitellel foglalkozni. Hogy a műszaki vezetőnek nemcsak papíron van joga a műszaki fejlesztés, a technológia körében és ügyében elhatározni, végrehajtani valamit, hanem a valóságban is. Hogy a párttitkártól az igazgató szinte elvárja, hogy az üzem mikropolitikájának és az ország nagy politikájának képviselőjében mindig legyen kritikája a kollektíva sorsát befolyásoló házi döntések, intézkedések meghozatalakor; hogy a szakszervezeti titkár a szó legszorosabb értelmében érdekképviselő legyen és így tovább. Az igazgatónak eszébe sem jut munkatársai, partnerei helyett dönteni, magának vindikálni az ő szerepüket, jogaikat, hatáskörüket. Meggyőződése, hogy az üzemi együttesből kizárólag így lehet a legtöbbet kihozni. Ha igazából rábízta mindenki az ő munkát, amiért a fizetését kapja...

Kicsit leegyszerűsítve: nagy tékozlás lenne gondolkodó embereket fejnélküli automatákként alkalmazni. Olyan tékozlás, amelyet örvendetesen mind több gyárban, intézménynél fölismernék és kiküszöbölnek. Ezernyi példát hozhatnánk az imént emlegetett mellett (s ezek fényében tűnnek ki kiváltképp a rossz példák) amelyekből kiderül: a gazdasági reform helyes elméletéhez megtalálták a helyes gyakorlatot. Amelyben az ember — gépezetlőtől az igazgatóig — a feladathoz szabott ÖNÁLLÓSÁGOT, személyi felelősségétől elválaszthatatlan cselekvési szabadságot kapott. Amelyben nemcsak dolgozik, hanem alkot is.

Matkó István

Február 1-től:

Országszerte megkezdődik a helyi népfrentbizottságok újválasztása

Sajtóértekezletet tartott pénteken — az Országház Gobelín-termében — Benicsik István, a Hazafias Népfrent Országos Tanácsának főtákarát, akit az eseményen Lakatos Ernő, a Minisztertanács Tájékoztatói Hivatalának általános elnökhelyettese üdvözölt.

Sokrétű, gazdag és hasznos tevékenységet fejtett ki az elmúlt négy esztendőben a Hazafias Népfrent, amely most országos eseményre: V. kongresszusára készül. Négyévenként követik egymást a népfrentkongresszusok. A közelgő népfrentkongresszus tartalmi előkészítése

— mondotta egyebek között — a kongresszusi levél közzétételével kezdődött. Egyidejűleg öt munkabizottságot hoztak létre a kongresszus elé kerülő témák — előzetes — részletes elemzésére. Egy-egy témakör avatott szakemberei vesznek részt a bizottságokban. A gazdaságpolitikai munkabizottság elnöke, dr. Szabó Kálmán, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem rektora. Az alkotó, szocialista hazafiság és nemzetköziség kérdéseivel foglalkozó bizottságot Mól Aladár történész, egyetemi tanár vezeti. A város- és

községpolitikai munkabizottság élén dr. Dallos Ferenc, nyugalmazott államtitkár áll. Darvas József író az elnöke a művelődéspolitikai munkabizottságnak. Az ötödik, a népfrentmunka módszereinek, munkastílusának továbbfejlesztésével foglalkozó bizottság élén Bodonyi Pálné, a budapesti népfrentbizottság elnöke áll. E testületek kidolgozzák fő témájuk alapanyagát, s a munkadokumentumokat tovább megvitatásra eljuttatják három-három megyéhez. Közölte a főtákar, hogy a kongresszusig még előtűnő levő három hónapban újválasztják a népfrent helyi szerveit. Először február 1—28 között a városi és községi népfrentbizottságokat, ezután a budapesti kerületekben működő bizottságokat, majd a népfrent járási bizottságait. Március második felében kerül sor a megyei küldöttválasztó gyűlésekre, április elején pedig a budapesti küldöttértekezletre. A Hazafias Népfrent kongresszusán 800 küldött képviseli majd a mozgalmat, társadalmunknak minden rétegét. Megfelelő képviselőket kapnak a községekben mind serényebben részt vevő nők és fiatalok, csakúgy mint a különféle foglalkozási csoportok.

A kongresszusi előkészületek mozgalmaságát érzékelteti, hogy a következő hetekben az országban összesen mintegy négyezer választási gyűlést rendeznek a népfrentbizottságok.

Energia, tejtermék, bútor KNEB-vizsgálatok

A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság pénteken ülést tartott.

A bizottság apparátusa három jelentős vizsgálat előkészítését fejezte be az elmúlt hetekben. Ezekkel kapcsolatban Papp István, az Országos Energiagazdálkodási Intézet igazgatója, a KNEB munkabizottságának vezetője előterjesztette az energiaellátás és -gazdálkodás egyes kérdéseivel foglalkozó vizsgálat programját. Ezt a bizottság kiegészítéssel elfogadta.

Dobos István, a KNEB tagja, az Országos Termi-

vatal főosztályvezetője a tejtermelés és a tejtermék-ellátás komplex vizsgálatára tett előterjesztést. A jövőre tervezett program alapján nyolc megye termelőszövetkezeiben, állami gazdaságokban és háztáji gazdaságokban végeznek vizsgálatot a népi ellenőrök a következő hetekben.

A bizottság Révész Andornak, a KNEB főosztályvezetőjének előterjesztése alapján megtárgyalta és elfogadta a lakosság bútorrellátásának helyzetével foglalkozó vizsgálat programját.

A KNEB elnöke beszámolt a Minisztertanács, illetve a Gazdasági Bizottság elé terjesztett, és más főhatóságokhoz továbbított jelentések alapján hozott intézkedésekről. A kutatóintézetek és intézmények nagyobb értékű műszereivel és kutatási berendezéseivel való gazdálkodás helyzetéről készült jelentést megtárgyalta a tudománypolitikai bizottság, és felkérte a kutatásokat irányító tárcákat és intézményeket a szakterületüknek megfelelő konkrét intézkedések kidolgozására.

Ülésezett a Petőfi- emlékbizottság

A Petőfi-emlékbizottság Losonczy Pál, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, a bizottság elnöke vezetésével pénteken ülést tartott. Megvitatta a Petőfi-emléknapok eszmei-tartalmi mondanivalójával kapcsolatos elveket, és elfogadta az emléknapok központi programját.